

№01-166

від 16 вересня 2010 р.

**Державна комісія з регулювання
ринків фінансових послуг України**

*Щодо проблемних питань при застосуванні
Держфінпослуг заходів впливу*

Всеукраїнська асоціація кредитних спілок листом від 13.08.10 № 155 зверталася до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг щодо створення робочої групи з питань застосування заходів впливу.

У разі створення такої робочої групи, просимо включити для розгляду в ході її засідань наступні питання:

До кредитної спілки застосовано захід впливу у вигляді розпорядження про усунення порушень. Кредитна спілка вживає заходів для усунення виявлених порушень та у встановлений у розпорядженні строк повідомляє Держфінпослуг про усунення порушень та надає відповідні підтверджуючі документи.

Відповідно до законодавства Держфінпослуг не зобов'язана повідомляти суб'єкт нагляду після розгляду документів, що надійшли на виконання рішення про застосування заходу впливу, про факт виконання або невиконання вимог такого рішення.

Пунктом 3 частини першої статті 41 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» встановлено, що Уповноважений орган застосовує штрафні санкції за ухилення від виконання або несвоєчасне виконання розпоряджень, рішень Уповноваженого органу про усунення порушень щодо надання фінансових послуг.

Відповідно до статті 250 Господарського кодексу України адміністративно-господарські санкції можуть бути застосовані до суб'єкта господарювання протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше як через один рік з дня порушення цим суб'єктом встановлених законодавчими актами правил здійснення господарської діяльності, крім випадків, передбачених законом.

Тобто, якщо кредитною спілкою вжито заходів на виконання вимог розпорядження про усунення порушень, а Держфінпослуг протягом року не застосовано до спілки штрафні санкції, то у спілки є підстави вважати про виконання вимог розпорядження та відсутність не виконаних заходів впливу.

Однак, на сьогодні виникають ситуації, коли кредитні спілки отримують рішення про відмову у видачі ліцензії у зв'язку з наявністю на дату подання заяви про видачу ліцензії не виконаних нею рішень Держфінпослуг щодо застосування заходів впливу.

При цьому, захід впливу було застосовано більше року тому, спілкою вжито заходів для його виконання та не отримано від Держфінпослуг жодних документів,

що свідчать про не виконання заходу впливу (штрафні санкції у встановлений законодавством строк не застосовано).

Вважаємо, що дана ситуація потребує розгляду та вирішення з подальшим внесенням змін у Положення про застосування Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг заходів впливу, затвердженого розпорядженням Держфінпослуг від 13 листопада 2003 року № 125, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 3 грудня 2003 р. за № 1115/8436 (далі – Положення про застосування Держфінпослуг заходів впливу) щодо встановлення порядку повідомлення Держфінпослуг суб'єкта нагляду про факт виконання/не виконання ним вимог рішення про застосування заходу впливу.

1. Вважаємо, що потребують узгодження між собою пункт 2.5 Положення про застосування Держфінпослуг заходів впливу та пункт 7.4 Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, затверджених розпорядження Держфінпослуг від 2 грудня 2003 року № 146, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 грудня 2003 р. за № 1225/8546 (далі – Ліцензійні умови).

Так, відповідно до пункту 7.4 Ліцензійних умов підставою для анулювання ліцензії, зокрема, є неусунення протягом строку, визначеного рішенням Держфінпослуг, порушень вимог Ліцензійних умов, що стали підставою для тимчасового зупинення дії ліцензії.

При цьому, у пункті 2.5 Положення про застосування Держфінпослуг заходів впливу не встановлено, що у рішенні про зупинення дії ліцензії повинно бути зазначено строк для усунення порушень.

2. На сьогодні залишається невирішеним питання щодо правомірності застосування до кредитних спілок штрафних санкцій.

Адже, статтею 41 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» встановлено право Уповноваженого органу застосовувати штрафні санкції до **суб'єктів підприємницької діяльності** - юридичних осіб за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг.

Відповідно до частини першої статті 42 Господарського кодексу України **підприємництво** - це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність, що здійснюється **суб'єктами господарювання (підприємцями)** з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Частиною другою статті 130 Господарського кодексу України встановлено, що **кредитною спілкою є неприбуткова організація**, заснована громадянами у встановленому законом порядку на засадах добровільного об'єднання грошових внесків з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні інших фінансових послуг. Кредитна спілка є юридичною особою. Статусу юридичної особи вона набуває з дня її державної реєстрації.

Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про кредитні спілки» **кредитна спілка - це неприбуткова організація**, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки.

Отже, відповідно до положень чинного законодавства кредитна спілка не є суб'єктом підприємницької діяльності, оскільки не має на меті одержання прибутку та є неприбутковою організацією.

Таким чином, до кредитної спілки не може бути застосовано штрафні санкції на підставі статті 41 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг».

3. Досить розповсюдженою є ситуація, коли до кредитних спілок застосовуються заходи впливу у вигляді штрафних санкцій за відсутність електронних звітних даних встановленого формату.

При цьому кредитні спілки стверджують, що подавали електронні звітні дані встановленого формату (на дискеті) у встановленому законодавством порядку та мають відповідні підтверджуючі поштові документи.

Під час розгляду скарг (заперечень) кредитних спілок з цього приводу, Держфінпослуг посилається на неможливість відкриття дискети або завантаження інформації, яка зберігається на ній.

На наш погляд, даний випадок не можна розглядати як відсутність (неподання) електронних звітних даних встановленого формату.

Відповідно до пункту 10 частини першої статті 28 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» Уповноважений орган у межах своєї компетенції у разі порушення законодавства про фінансові послуги, нормативно-правових актів Уповноваженого органу застосовує заходи впливу та накладає адміністративні стягнення.

Згідно з підпунктом 2 пункту 1.1 Положення про застосування Держфінпослуг заходів впливу порушення законодавства про фінансові послуги - протиправна дія чи бездіяльність юридичних осіб та/або фізичних осіб - підприємців, яка посягає на встановлений порядок надання фінансових послуг.

Технічні проблеми, які виникають під час відкриття в Держфінпослуг дискети або завантаження інформації, яка зберігається на ній, не свідчать про наявність протиправних дій чи бездіяльності кредитної спілки, які посягають на встановлений порядок надання фінансових послуг.

Вважаємо, що викладені вище питання потребують першочергового обговорення та вирішення, у зв'язку з чим просимо включити їх до порядку денного першого засідання робочої групи.

**З повагою,
Президент ВАКС**

В. Волковська